

सहैव सहदेवेन नकुलेनार्जुनेन च । दासभार्याऽसि पाञ्चालि क्षिप्रं प्रविश नो गृहं ।  
 ततोऽहमब्रुवं कृष्ण तदा दुर्योधनं नृपं । मृत्युपाशपरिक्षिप्तं शकुनिं पुत्र वर्जय ।  
 निबोधैनं सुदुर्बुद्धिं मातुलं कलहप्रियं । क्षिप्रमेनं परित्यज्य पुत्र शम्यस्व पाण्डवैः ।  
 न बुध्यसे त्वं दुर्बुद्धे भीमसेनममर्षणं । वाङ्माराचैस्तुदंस्तीक्ष्णैरुक्ताभिरिव कुञ्जरं ।  
 तानेवं रहसि क्रुद्धो वाक्शल्यानवधारयन् । उत्ससर्ज विषं तेषु सर्पो गोवृषभेष्विव ।  
 एष दुःशासनः श्रेते विलिप्य विपुलौ भुजौ । निहतो भीमसेनेन सिंहेनेव महागजः ।  
 अत्यर्थमकरोद्रौघं भीमसेनोऽत्यमर्षणः । दुःशासनस्य यत् क्रुद्धोऽपिवच्छेदितमाहवे ।  
 इति श्रीमहाभारते स्त्रीपर्वणि स्त्रीविलापपर्वणि गान्धारीवाक्ये अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥  
 ॥ गान्धार्युवाच ॥ एष माधव पुत्रो मे विकर्णः प्राज्ञसम्मतः । भूमौ विनिहतः श्रेते भीमेन शतधा कृतः ।  
 गजमध्ये हतः श्रेते विकर्णे मधुसूदन । नीलमेघपरिक्षिप्तः शरदीव निशाकरः ।  
 अस्य चापग्रहेणैव पाणिः कृतकिणो महान् । कथञ्चिच्छिद्यते गृध्रैरत्तुकामैस्तुल्यवान् ।  
 अस्य भार्यामिषप्रेप्सून् गृध्रानेतान् तपस्विनी । वारयत्यनिशं बाला न च शक्नोति माधव ।  
 युवा वृन्दारकः शूरो विकर्णः पुरुषर्षभ । सुखोषितः सुखार्हश्च श्रेते पांशुषु माधव ।  
 कर्णिनालीकनाराचैर्भिन्नमर्माणमाहवे । अद्यापि न जहात्येनं लक्ष्मीर्भरतसत्तमं ।  
 एष सङ्ग्रामशूरेण प्रतिज्ञाः पालयिष्यता । दुर्मुखो विमुखः श्रेते हतोऽरिगणहारणे ।  
 अस्मैतद्वदनं कृष्ण श्वापदैरर्द्धभक्षितं । विभात्यभ्यधिकं तात सप्तम्यामिव चन्द्रमाः ।  
 शूरस्य हि रणे कृष्ण पश्याननमयेदृशं । स कथं निहतोऽमित्रैः पांशून् यस्य मे सुतः ।  
 यस्याहवमुखे सौम्य स्थाता नैवोपपद्यते । स कथं दुर्मुखोऽमित्रैर्हतो विबुधलोकजित् ।  
 चित्रसेनं हतं भूमौ शयानं मधुसूदन । धार्तराष्ट्रमिमं पश्य प्रतिमानं धनुष्मतां ।  
 तं चित्रमाल्याभरणं युवत्यः शोककर्षिताः । क्रव्यादसङ्घैः सहिता रुदन्यः पर्युपासते ।  
 स्त्रीणां रुदितनिर्घोषः श्वापदानाञ्च गर्जितं । चित्ररूपमिदं कृष्ण विचित्रं प्रतिभाति मे ।  
 युवा वृन्दारको नित्यं प्रवरस्त्रीनिषेवितः । विविंशतिरसौ श्रेते ध्वस्तः पांशुषु माधव ।  
 शरसंकुत्तवर्माणं वीरं विशसने हतं । परिवार्यासते गृध्राः परिविंशद्विंशतिं ।  
 प्रविश्य समरे वीरः पाण्डवानामनोकिनीं । स वीरशयने श्रेते परः सत्पुरुषोचिते ।  
 स्मितोपपन्नं सुनसं सुभ्रु ताराधिपोपमं । अतीव शुभ्रं वदनं पश्य कृष्ण विविंशतेः ।  
 यं स्मृतं पर्युपासन्ते वसुं वासवयोषितः । क्रीडन्तमिव गन्धर्वं देवकन्याः सहस्रशः ।  
 हन्तारं वीरसेनानां शूरं समितिशोभनं । निवर्हणममित्राणां दुःसहं विषहेत कः ।  
 दुःसहस्यैतदाभाति शरीरं संवृतं शरैः । गिरिरात्मरुहैः फुलैः कर्णिकारैरिवावृतः ।  
 शातकौमद्या खजा भाति कवचेन च भास्वता । अग्निनेव गिरिः श्वेतो गतासुरपि दुःसहः ।  
 इति श्रीमहाभारते स्त्रीपर्वणि स्त्रीविलापपर्वणि गान्धारीवाक्ये ऊनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥

५४०

५४५

५५०

५५५

५६०

५६५